

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-2995/2022. számú ügyben
önálló bírósági végrehajtó felé benyújtott részletfizetési kérelemmel
összefüggésben

Előadó: dr. Vecsera Judit

Érintett szerv: önálló bírósági végrehajtó

2022.

**Az alapvető jogok biztosának
Jelentése
az AJB-2995/2022. számú ügyben**

Előadó: dr. Vecsera Judit

Az eljárás megindítása

Egy magánszemély a vele szemben folytatott végrehajtási eljárásokkal összefüggésben beadvánnyal fordult az alapvető jogok biztosához. A beadvány szerint az ügyekben eljáró önálló bírósági végrehajtó a panaszos részletfizetési kérelmére, valamint az eljárási szabályokra vonatkozó kérdésekre nem adott választ.

A beadvány alapján felmerült *a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog* sérelme, illetve közvetlen veszélyének a gyanúja, amelyre tekintettel az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 18. § (1) bekezdés *k*) pontja alapján vizsgálatot indítottam. Ennek során a 21. § (1) bekezdés *a*) pontja szerint megkereséssel éltem az érintett önálló bírósági végrehajtó (a továbbiakban: Végrehajtó), valamint a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar (a továbbiakban: MBVK) hivatalvezetője felé.

Az érintett alapvető jog

- A tisztességes hatósági eljáráshoz való jog *„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.”* [Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) XXIV. cikk (1) bekezdés]

Az alkalmazott jogszabályok

- Alaptörvény;
- Ajbt.;
- A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.)

A megállapított tényállás

A beadvány szerint a Végrehajtó két végrehajtási eljárást folytatott a panaszossal szemben. Mindkét ügyben a követelés jogosultja egy követeléskezelő gazdasági társaság (a továbbiakban: Végrehajtást Kérő). Az egyikben folyószámlahitel (a továbbiakban: Folyószámlahitel), a másikban személyi hitel (a továbbiakban: Személyi Hitel) jelentette a követelés jogalapját¹. Ez előbbi ügyben *nagyságrendileg összesen 6.700.000 forint, az utóbbiban 350.000 forint tartozásról*² küldött értesítést a Végrehajtó. A panaszos a fizetési hajlandóságának jelzése érdekében részletfizetésre irányuló kérelmet nyújtott be a Végrehajtó felé, amelyhez csatolta a kiadásait igazoló dokumentumok másolatát. A *panaszos mindkét ügyben összesen havonta 30 ezer forint megfizetését tartotta reálisnak* a többi (nagyreszt létszükségleti) kiadása okán. A kérelem elküldését követően a letiltás továbbra is folyamatos

---

¹ Az egyes követelések jogalapját a beadványozó jelölte meg „folyószámlahitel”-ként és „személyi hitel”-ként. A Végrehajtó által rendelkezésemre bocsátott iratanyagban mindkét eljárásban „kölcsonösszeg” jogcím van feltüntetve. A két eljárás megkülönböztetése érdekében – különös tekintettel arra, hogy a jogosult személye is megegyezik – a jelentés a beadványozó eredeti megjelölését alkalmazza.

² A beadványozó által említett összegek a végrehajtási költségeket is magában foglaló, a végrehajtási eljárásokban fizetendő teljes tartozást jelentették.

volt, ebből a panaszos arra következtetett, hogy a kérelmét a Végrehajtó nem engedélyezte. A panaszos egyúttal tájékoztatást is kért a Végrehajtótól, hogy a munkaviszonya (így abból származó jövedelmének) megszűnése esetén milyen módon lehetséges a tartozás rendezése, illetve lehetséges-e az eljárás felfüggesztése egy újabb munkaviszony létesítéséig, azonban a kérdéseire választ nem kapott.

A beadvány nyomán a tényállás teljes körű feltárása érdekében a *Végrehajtó* felé megkereséssel fordultam, amelynek keretében arra vártam választ, hogy mi volt az oka a panaszos részletfizetési kérelme eredménytelenségének, valamint az eljárási kérdésekben való tájékoztatásnak mi volt az akadály. A válaszában a Végrehajtó az egyes eljárások vonatkozásában a következő tájékoztatást adta.

A *Folyószámlahitel végrehajtási eljárásában* a jelentős mértékű ügyértékre való tekintettel hatósági átutalási megbízást adott ki a panaszos bankszámlájára. A 2022 júniusában létesített új munkaviszony vonatkozásában további letiltást a Végrehajtó a válaszáig nem adott ki, a korábbi letiltást az előző munkáltató azzal igazolta vissza, hogy a jogviszony megszűnt. A Végrehajtó részletezte, hogy a panaszos első alkalommal e-mailen 2022. július 4-i iktatással kereste meg a végrehajtói irodát a részletfizetési kérelmével. *A kérelmet a Végrehajtó 2022. július 6-án továbbította a Végrehajtást Kérő felé.* A Hivatalomnak küldött válaszában a továbbítás okaként a Végrehajtó arra hivatkozott, hogy „*az adós részletfizetési kérelme meghaladta a végrehajtó által adható 12 havi részletjelzés lehetőségét.*” A panaszos két nappal később hasonló tartalommal újabb e-mailt küldött a Végrehajtónak, aki ezt az üzenetet szintén továbbította a Végrehajtást Kérőnek. A Végrehajtást Kérő a Végrehajtó 2022. július 27-én kelt válaszában időpontjáig a kérelemre nem reagált. A Végrehajtó hangsúlyozta, hogy a Végrehajtást Kérő válaszáig nem küld tájékoztatást az adósok felé, *csak azt követően tájékoztat a lehetőségekről, ha a Végrehajtást Kérő részletfizetési kérelemre vonatkozó válasza megérkezett.* Megítélése szerint a Végrehajtást Kérőnek erre 30 nap áll rendelkezésére, amely határidő akkor még nem telt el.

A *Személyi Hitel végrehajtási eljárásában* a panaszos új munkahelye vonatkozásában 2022. július 7-én kiadott letiltást a munkahely visszaigazolta. Ezen ügyben a Végrehajtó úgy nyilatkozott, hogy *ebben az eljárásban az adós nem nyújtott be részletfizetési kérelmet, arra kizárólag a Folyószámlahitel végrehajtási eljárásában került sor.* A Végrehajtó hangsúlyozta, hogy a panaszos az „e-mail üzenetében ugyan ügyszámot nem tüntetett fel, az összeg alapján egyértelműen beazonosítható, hogy mely eljárásban kér részletfizetést.” A Végrehajtó mindezek alapján úgy értékelte, hogy ebben az eljárásban az adós nem kereste meg a végrehajtói irodát, így megkereséssel összefüggő tájékoztatást nem állt módjában adni a panaszosnak.

A Végrehajtó a válaszához mellékelte a panaszos által „részletfizetési kérelem” tárggyal küldött három e-mail másolatát, amelyek tartalmát a Végrehajtó eljárásának vizsgálatához szükséges konkrétan is részletezni.

A 2022. július 2-án küldött e-mailben a panaszos a részletfizetés lehetőségének feltételeiről érdeklődött, valamint jelezte, hogy fizetési hajlandóságot mutat, havonta fizetné a részleteket, amelynek felső határaként 30.000 forintot jelölt meg. Emellett aziránt is érdeklődött, hogy a munkaviszonyának megszűnése esetén mi a teendő. *Ebben a levélben a panaszos a Folyószámlahitel végrehajtási eljárásának azonosító adatait adta meg:* az abban kimutatott tartozás összegére és az azon ügyszám alatt kiadott egyik irat számára hivatkozott.

A 2022. július 3-án küldött újabb e-mailben a panaszos a korábbi levelét folytatva már úgy nyilatkozott, hogy „*a folyószámla és személyi hitelből fizetési hajlandóságot mutat*”, valamint „*a két hitelt havi 30 ezer forinttal törleszteni.*”³

---

³ Ezen két levél küldése hétfőre esett, így kerülhetett sor arra, hogy a Végrehajtó csak az azt követő munkanapon 2022.július 4-én hétfőn iktatta.

A 2022. július 5-én küldött további e-mailben a panaszos ismét jelezte, hogy fizetési hajlandóságot mutat, valamint kifejtette, hogy a részletfizetést „*a két hitelre, a folyószámlahitelre és a személyi hitelre vonatkozik, ezt együttesen havonta 30 ezer forint*” összegben tudja törleszteni. Megismételte a kérdését, hogy a munkaviszonyának megszűnése esetén mi a teendő. A levelében végrehajtási ügyszámként *kizárólag a Folyószámlahitel végrehajtási ügyszáma alatt kiadott, első e-mailben is hivatkozott iratszámot jelölte meg* a panaszos.

A Végrehajtó tájékoztatása szerint a panaszos *egyik ügyben sem nyújtott be végrehajtási kifogást.*

A vizsgálat megállapításai

I. A hatáskör tekintetében

A feladat- és hatáskörömet, valamint ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságaimat az Ajbt. határozza meg, amelynek 18. § (1) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint *hatóság* tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár, feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási pert – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Az Ajbt. 18. § (1) bekezdés k) pontja értelmében az önálló bírósági végrehajtó hatóságnak minősül, így a Végrehajtó tevékenységének, mulasztásának vizsgálatára hatásköröm kiterjed.

Az Ajbt. 28. § (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosza az általa lefolytatott vizsgálatról jelentést készít, amely tartalmazza a feltárt tényeket és az ezeken alapuló megállapításokat és következtetéseket. Ha a rendelkezésre álló adatok szerint az alapvető jogokkal kapcsolatos visszásságot a vizsgált hatóság saját hatáskörben meg tudja szüntetni, akkor az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosza kezdeményezheti a vizsgált hatóság vezetőjénél a visszásság orvoslását. Az Ajbt. 31. § (1) bekezdés szerint, ha az alapvető jogok biztosza a lefolytatott vizsgálat alapján arra a megállapításra jut, hogy az alapvető jogokkal kapcsolatos visszásság fennáll, annak orvoslására – a vizsgált hatóság egyidejű tájékoztatása mellett – ajánlást tehet a vizsgált hatóság felügyeleti szervének.

II. Az érintett alapvető jog tekintetében

Az alapvető jogok biztosza egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggésrendszer feltárása során *autonóm, objektív módon, kizárólag alapjogi érvek* felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget az Alaptörvényben kapott mandátumának. Az ombudsman következetesen, zsinórmértékként támaszkodik az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint az egyes alapjogi tesztekre.

A tisztességes eljáráshoz való jog lényegéről kialakított álláspontját az Alkotmánybíróság elvi jelentőséggel először a 6/1998. (III. 11.) AB határozatában foglalta össze, amelyet a 8/2015. (IV.17.) számú határozatában megerősített: *a tisztességes eljárás „olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes.”* A tisztességes eljárás követelménye a hatósági ügyek intézése során túlmutat az eljárás legalitásán. Az Alaptörvény XXIV. cikkének érvényesüléséhez nem elegendő, ha a hatóságok

betartják az ügy elintézésére irányadó anyagi és eljárási jogszabályokat, hanem szükséges az is, hogy *mind az egyedi ügyintézés, mind az arra irányadó jogszabályok segítsék az ügyféli jogok érvényesülését.*

Álláspontom szerint a jogállamiság és az abból fakadó tisztességes eljárás követelményének nemcsak a szabályozási szinten, hanem *a jogalkalmazó szervek mindennapi gyakorlatában is* folyamatosan érvényesülnie kell.

III. Az ügy érdeme tekintetében

A beadvány alapján eljárásom során mindenekelőtt azt vizsgáltam, hogy a Végrehajtó a panaszos részletfizetési kérelmét a jogszabályi előírásoknak megfelelően mérlegelte-e, emellett a panaszos által igényelt tájékoztatás elmaradását is alapjogi értékelés alá vontam. Mindezekon túlmenően a részletfizetési kérelem tárgyában folyt ügyintézés kapcsán a Végrehajtó válasza alapján további megállapításokat tettem az egyedi ügyben.

III/1. A részletfizetési kérelem vizsgálatának keretei

A konkrét ügyben a Végrehajtó a részletfizetési kérelem vonatkozásában úgy nyilatkozott, hogy *„az adós részletfizetési kérelme meghaladta a végrehajtó által adható 12 havi részletjesítés lehetőségét.”* Vagyis a Végrehajtó a kérelmezett időtartam hossza miatt eleve nem tartotta a részletfizetést saját hatáskörében megállapíthatónak, a kérelmet a Végrehajtást Kérő felé továbbította.

A Végrehajtó ezen döntésének értékeléséhez áttekintettem az arra irányadó *jogszabályi hátteret*, amikor egy természetes személy adós részletfizetési kérelmet nyújt be egy olyan végrehajtási eljárásban, amelynek a végrehajtást kérője egy jogi személy.

A végrehajtási eljárás megindulását követően az adósnak lehetősége van részletfizetésre, amelyet vagy a végrehajtást kérőhöz közvetlenül, vagy a végrehajtónak nyújthat be.

A végrehajtást kérő és az adós egymás között – a végrehajtó bevonása nélkül – megállapodhatnak a részletfizetésben, amely megállapodás eredményéről értesítik a végrehajtót, akinek ebben az esetben engedélyezési vagy jóváhagyási jogköre nincs. A végrehajtást kérő saját döntésének függvénye ez, a Vht. nem korlátozza.

A végrehajtó felé benyújtott részletfizetési kérelem alapján a végrehajtó a Vht. szabta, alábbi feltételekkel és korlátokkal saját hatáskörben megállapíthatja⁴ a részletfizetést, ebben az esetben a végrehajtást kérőnek korlátozott a módosítási lehetősége.

A Vht. 52/A. § rendelkezik *a végrehajtó által kérelemre megállapítható részletfizetés szabályairól*. Az eljárásrend a következő: az (1) bekezdésben rögzített előfeltételek teljesülése esetén, vagyis, ha a végrehajtó az adós vagyontárgyainak felkutatása és lefoglalása iránt intézkedett, és az adós a végrehajtandó követelés egy részét már megfizette, akkor a végrehajtó a természetes személy adós kérelmére – az adótartozás és az adók módjára behajtandó köztartozás kivételével – megállapíthatja a pénztartozás részletekben történő teljesítésének feltételeit. A *részletfizetés megállapításáról* és tartalmáról a végrehajtó *jegyzőkönyvet* készít a (2) bekezdés előírásainak megfelelően, amelyet kézbesít a feleknek⁵. Ebben a jegyzőkönyvben a feleket tájékoztatni kell a (3) bekezdésben foglaltakról és arról, hogy a végrehajtás

---

⁴ A Vht. a végrehajtó ezen jogkörét a „megállapít” kifejezéssel jelöli, ennek megfelelően a jelentésben következetesen ez alkalmazott.

⁵ Vht. 18. § (3) bekezdése alapján a „felek” kifejezés a végrehajtást kérőt és az adóst jelöli.

folytatására⁶ milyen esetben kerül sor. A hivatkozott (3) bekezdés alapján *a végrehajtást kérő a jegyzőkönyv kézhezvételétől számított 15 napon belül írásban értesítheti a végrehajtót arról, hogy nem ért egyet a részletfizetés tartalmával, és a részletfizetés tartalmára, a részlet összegére is javaslatot tehet, valamint további biztosítékot kérhet az adóstól a teljesítésre. Ha a végrehajtást kérő a jegyzőkönyvben foglaltakkal egyetért, vagy nem tesz a (3) bekezdés szerinti nyilatkozatot, akkor nincs szükség további intézkedésre a (4) bekezdés szerint. Ha a végrehajtást kérő nyilatkozik, akkor a végrehajtó annak alapján az (5) bekezdés a)-c) pontjaiban rögzített korlátok között módosítja a részletfizetési feltételeket: a részletfizetés megállapítását visszavonja, az időtartamát korlátozza, vagy további részteljesítést írhat elő. A részletfizetés megállapítását az a) pont szerint akkor vonja vissza a végrehajtó, ha a végrehajtást kérő nem ért egyet a tartásdíjra, munkabérre vagy vele egy tekintet alá eső követelésre engedélyezett részletfizetéssel, vagy ha a magánszemély végrehajtást kérő úgy nyilatkozik, hogy létfenntartását veszélyezteti a részletfizetés, a gazdálkodó szervezet végrehajtást kérő ellen pedig csőd-, felszámolási vagy végrehajtási eljárás van folyamatban. Az a) pont alá nem tartozó esetekben a végrehajtó a részletfizetés időtartamát a b) pontnak megfelelően úgy korlátozza, hogy jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet végrehajtást kérő esetében a részletfizetést legfeljebb 1 évre, természetes személy esetében pedig legfeljebb 6 hónapra állapítja meg. Végül, ha a végrehajtást kérő nyilatkozata arra vonatkozott, akkor a részletfizetés megállapítását további, a követelés összegével arányban álló részteljesítéshez kötheti a c) pont alapján.*

Speciális szabályt rögzít a Vht. 52/A. § (6) bekezdése arra az esetre, ha az adós korábban részletek fizetésére volt kötelezett a jogosult felé. Ha az adós tartozása olyan szerződésből vagy egyoldalú kötelezettségvállalásból (a továbbiakban együtt: szerződés) ered, amely alapján havi részteljesítésre volt köteles és az adós a szerződés szerinti lejárt részleteket megfizette, valamint az eredeti szerződés szerinti részteljesítésnek megfelelő összegű részletet fizet, vagy ilyen összeg kerül tőle levonásra, a végrehajtó az (1) bekezdés szerinti feltételek fennállása esetén ezen összegben állapítja meg számára a részletfizetést. Ebben az esetben a részletfizetés jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet végrehajtást kérő esetében 1 évnél hosszabb időre is megállapítható.

A jogszabályi háttér ismertetése körében szükséges hivatkozni még a Vht. 52/A. § (7) bekezdésében rögzített azon szabályra, amely szerint, ha az adós ellen *több végrehajtás van folyamatban, részletfizetés csak valamennyi követelésre és valamennyi végrehajtást kérő nyilatkozatát figyelembe véve állapítható meg.*

Összegezve a fentieket, az részletfizetési kérelem benyújtását követő eljárásrendben valóban létezik egy egyéves korlát, amelynek alkalmazása a következő lépéseken keresztül történik a Vht. előírásai szerint. A *természetes személy* adós kérelmére a végrehajtó megállapíthatja a pénztartozás részletekben történő teljesítésének feltételeit, ha az adós vagyontárgyainak felkutatása és lefoglalása iránt intézkedett, és az adós a végrehajtandó követelés egy részét már megfizette. *Álláspontom szerint ezen a ponton a végrehajtó szakmai megfontolások alapján, diszkrecionális jogkörben jogosult dönteni a kérelem tárgyában, ugyanis a Vht. 52/A. § (1) bekezdése az eljárásnak ezen a lépcsőjén korlátokat nem rögzít. A végrehajtó ezen döntését utóbb, a végrehajtást kérő nyilatkozata alapján a Vht. 52/A. § (5) bekezdésének megfelelő módon és tartalommal módosítja, tehát a végrehajtást kérő rendelkezési joga ezen bekezdés előírásai által rögzített korlátok között gyakorolható. Ha a jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet végrehajtást kérő nyilatkozik, hogy nem ért egyet a részletfizetés tartalmával és a nyilatkozata az időtartam korlátozásával függ össze, akkor a végrehajtó legfeljebb egy éves időtartamra korlátozva módosítja azt. Mindebből*

---

⁶ Részletfizetés megállapítása esetén a végrehajtás szünetel a Vht. 52. § f) pontja alapján: a végrehajtás szünetel, ha az adós a teljesítésre halasztást kapott, vagy a részletekben való teljesítést engedélyezték, illetve állapította meg számára a végrehajtó.

következően álláspontom szerint az egy éves (12 hónapos) abszolút korlát a jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet végrehajtást kérő nyilatkozata függvényében az eredetileg a végrehajtó által megállapított időtartam módosításaként alkalmazandó, az a természetes személy adós részletfizetési kérelmének végrehajtói hatáskörben való mérlegelésénél nem automatikus szempont⁷.

Ezzel összefüggésben szükséges azt is tisztázni, hogy az 52/A. § (6) bekezdésében rögzített speciális szabályt tekintve, vagyis amikor az adós eleve részletet fizetett a jogosult felé, levonható-e és ha igen, milyen következtetés abból az előírásból, amely szerint „ebben az esetben a részletfizetés jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet végrehajtást kérő esetében 1 évnél hosszabb időre is megállapítható.” Álláspontom szerint ez az előírás az ilyen jellegű adósságok esetében az (5) bekezdés b) pontjának alkalmazását zárja ki, vagyis a végrehajtást kérő a nyilatkozatával utóbb sem tudja legfeljebb egy évre lerövidíteni a végrehajtó által eredetileg megállapított időtartamot. A (6) bekezdés idézett előírásából véleményem szerint nem következik az, hogy más esetben eleve nem lehetséges az egy évnél hosszabb időtartam végrehajtói megállapítása, ugyanis ezen értelmezés nem állna összhangban azzal a fentiekben részletezett főszabállyal, amely szerint ez a korlát a végrehajtó és a végrehajtást kérő cselekményeire épülő kétféle eljárás második lépéseként alkalmazandó.

A jogszabályi előírások tükrében értékelve a Végrehajtó 12 hónapos korlátra hivatkozó elutasítását megállapítom, hogy a konkrét ügyben a Végrehajtó az általa megállapítható részletfizetés mérlegelési kereteit a Vht. előírásainál szűkebben határozta meg. A konkrét ügyben a helyes végrehajtói mérlegelés tárgya a következő. A levezetésem során figyelemmel voltam a Vht. 52/A. § (7) bekezdésére, amely szerint a részletfizetés megállapítása minden ügyre ki kell, hogy terjedjen. A panaszos kérelme annak utóbbi két kiegészítésével együtt értelmezve egyébként is erre irányult. (Ez utóbbi értékelését a jelentés III/2. pontja tartalmazza.) Tehát a két hitel együtt a kérelem időpontjában nagyságrendileg 7 millió forint volt. Az adós által felajánlott 30 ezer forintos törlesztőrészlettel számolva a tartozás akkori pontos összegére 234 havi részlet jön ki, ami (késedelmi kamatok számítása nélkül is) 19 és fél év kérelmezett időtartamot jelent. Ilyen hosszú időszak kérelmezése esetén a helyes jogértelmezés alapján végzett észszerű végrehajtói mérlegelés nagy bizonyossággal nem vezethetett volna a részletfizetés végrehajtói hatáskörben való megállapításához, az továbbra is a Végrehajtást Kérő döntési hatáskörébe tartozó kérdés maradt volna. Vagyis a Végrehajtó az általa megállapítható részletfizetés mérlegelési kereteit ugyan a Vht. előírásainál szűkebben határozta meg, azonban ennek a konkrét ügyre érdemi kihatása nem volt, ezért a részletfizetés végrehajtói

---

⁷ A végrehajtó által kérelemre megállapítható részletfizetés kapcsán több szakmai publikáció is kitér ezen jogértelmezési kérdésre:

„A végrehajtó mérlegelési jogkörébe tartozik az is, hogy milyen tartalommal hozza meg döntését, vagyis nem megfelelő – egyes helyeken, leginkább az időtartam felső határával kapcsolatosan – kialakult azon gyakorlat, ami az első lépcsőben a részletfizetés jogintézménye vonatkozásában biztosított tartalmi szabadságot a második lépcsőben foglalt és alábbiakban kifejtésre kerülő szabályozással korlátozza. Az első szinten tehát – a Vht. 52/A. § (6) bekezdésben és az 52/B. §-ban foglalt rendelkezések kivételével – a végrehajtó szabadon rendelkezik a részletfizetés tartalmáról.” (Forrás: <https://www.jogiforum.hu/publikacio/2019/07/16/a-reszletfizetes-engedelyezesenek-esetei-a-birosagi-vegrehajitasi-eljarasban/>)

„A végrehajtó, ha nem köteles visszavonni a részletfizetés megállapítását, módosítja a részletfizetés feltételeit a végrehajtást kérő nyilatkozatának megfelelően akként, hogy jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet végrehajtást kérő esetében a részletfizetést legfeljebb 1 évre, természetes személy esetében pedig legfeljebb 6 hónapra állapítja meg, vagy a részletfizetés megállapítását további, a követelés összegével arányban álló részletjesítéshez kötheti. Bár alapesetben jogszabály nem írja elő, hogy a végrehajtó milyen időszakra és összegben engedélyezheti a részletfizetést, ha a végrehajtást kérő sérelmezi, akkor köteles a fentiek szerint módosítani. Fentiekből következik, hogy a végrehajtást kérő nyilatkozata hiányában bármilyen időtartamú és összegű részletfizetést engedélyezhet a végrehajtó, ha a Vht. 52/A. § (1) bekezdésében meghatározott feltételeknek megfelel.” (Forrás: <https://www.jogiforum.hu/publikacio/2016/03/24/reszletfizetes-engedelyezese-a-jogeroremelkedest-kovetoen-valamint-a-vegrehajitasi-eljaras-soran/>)

megállapításának elmaradása alapjogi visszásságot nem okozott.

Ezen a ponton hangsúlyoznom szükséges, hogy a *Végrehajtó gyakorlata nem egyedi eset*. A jelentéssel összefüggésben szűrőpróbaszerűen áttekintettem más végrehajtók honlapjain a végrehajtó által megállapítható részletfizetésre vonatkozó tájékoztatásokat, és a következőket tapasztaltam.

Számos esetben található olyan tájékoztatás, amely a Vht. 52/A. § (5) bekezdésének *b*) pontját a végrehajtók eleve automatikusan alkalmazandó korlátjaként rögzíti, és a részletfizetés vonatkozásában mindössze arról írnak, hogy amennyiben a végrehajtást kérő nem természetes személy, az eljáró végrehajtói iroda saját hatáskörben 12 havi részletfizetési lehetőséget tud biztosítani. Más honlapok ugyan az 52/A. § teljes szövegét idézik, azonban annak tagoltságát adó bekezdés és pont jelzéseket elhagyják, így a szakaszt folyó szöveggé olvasva főszabályként érvényesülő szabályként hat az (5) bekezdés *b*) pontja. Van olyan végrehajtó, aki a *b*) pont szerinti mondatot vastag betűvel még ki is emeli, így erősítve a korlátozó értelmezést. A részletfizetéssel az *MBVK honlapján* a Gyakran Ismételt Kérdések cím alatt elhelyezett tájékoztató⁸ 14. pontja foglalkozik, azonban az egy éves korlát kérdésére nem tér ki⁹.

A fentiekben bemutatott, a Végrehajtó mellett a végrehajtói szakma több képviselőjét is érintő jogértelmezést aggályosnak tartom. A részletfizetés egyrészt az adós vagyonának csökkenését kiszámíthatóvá, a megélhetését tervezhetővé teszi, másrészt – ezzel szoros összefüggésben – a részletfizetés időtartama alatt a végrehajtás szünetel a Vht. 52. § f) pontja alapján, vagyis újabb végrehajtási kényszereselekmény nem foganatosítható (pl. letiltás nem érvényesíthető, a bankszámlára újabb inkasszó nem bocsátható ki, ingóság nem foglalható le.) A kérelmezett részletfizetés lehetőségének automatikusan, a végrehajtás kérő időtartamot kifogásoló nyilatkozata hiánya ellenére is 12 hónapban maximált időtartama álláspontom szerint a Vht. biztosította adósvédelmi garancia felhatalmazás nélküli szűkítését jelenti. Az ilyen szempontot alkalmazó végrehajtói gyakorlat a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog sérelmének közvetlen veszélyét hordozza magában, tehát alapjogi visszásságot okoz.

III/2. A panaszos részletfizetési kérelmének végrehajtási ügghöz való kapcsolása

A Végrehajtó a megkeresésemre adott válaszában úgy nyilatkozott, hogy a panaszos a Személyi Hitel végrehajtási eljárásában részletfizetési kérelmet nem nyújtott be, azt kizárólag a Folyószámlahitel végrehajtási eljárásában tette meg.

Ugyanakkor a részletfizetési kérelmeket tartalmazó e-mailek ettől eltérő panaszosi magatartásról adnak tanúbizonyságot. Nem vitatott, hogy a panaszos az első e-mailben kizárólag a Folyószámlahitel végrehajtási eljárására hivatkozott, az általa megadott adatok azt az ügyet azonosítják, a levél szövegében nincs arra vonatkozó utalás, hogy a 30 ezer forint nagyságú részletet mindkét eljárás vonatkozásában ajánlotta volna fel. Ezzel szemben a második és a harmadik e-mail szövegéből egyértelműen kiolvasható, hogy a kérelme mindkét végrehajtási eljárásra vonatkozott.

Tekintve, hogy a Végrehajtást Kérő a két ügyben azonos, és a kérelmezett időszak nagyságára tekintettel a részletfizetésről a Végrehajtást Kérő jogosult dönteni, és a Végrehajtó az összes e-mailt továbbította a Végrehajtást Kérő felé, így a kérelmeknek kizárólag egy végrehajtási ügghöz való kapcsolása mindössze adminisztrációs szempontból kifogásolható, az alapjogi visszásságot nem okozott.

---

⁸ <https://mbvk.hu/informaciok/gyik/>

⁹ Ugyanakkor nem hagyható figyelmen kívül, hogy a Vht. Nagykommentárja (szerkesztette: Lukács Tamás / Martonovics Bernadett / Schadl György) a Vht. 52/A. §-a vonatkozásában a korlátozó jogértelmezést részletezi.

III/3. A panaszos tájékoztatásának elmaradása

A panaszos a beadványában sérelmezte, hogy a végrehajtási eljárás meghatározott szabályaira (részletfizetés, munkaviszony megszűnése esetén rendelkezésre álló lehetőségek) vonatkozó érdeklődésére nem kapott választ.

A Végrehajtó által csatolt iratanyag szerint a tájékozódásra irányuló panaszosi kérdések a részletfizetési kérelem részét képezték. A Végrehajtó a megkeresésemre úgy nyilatkozott, hogy a Végrehajtást Kérő részletfizetési kérelemre adott válaszát bevárva, azzal együtt ad majd tájékoztatást a panaszosnak.

Utaltom szükséges arra, hogy a Vht. nem ír elő olyan kötelezettséget, hogy ha a végrehajtó a részletfizetési kérelem alapján saját hatáskörének hiányát állapítja meg és a kérelmet a végrehajtást kérő felé továbbítja, akkor a továbbítással egyidejűleg ezen döntéséről értesítse az adóst.

Álláspontom szerint nem minősül a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog sérelmének az a végrehajtói döntés, amely egy jövőbeni feltételes helyzetre (munkaviszony megszűnése) vonatkozó adósi tájékoztatás megküldésével bevárja a konkrét kérelem tárgyában adható tájékoztatást.

Itt szükséges megjegyezni, hogy a Végrehajtást Kérő válaszadási határidejeként a Végrehajtó 30 napot jelölt meg. A részletfizetési kérelem elbírálásával összefüggésben ilyen határidőt sem a Vht., sem a bírósági végrehajtási ügyvitelről és pénzkezelésről szóló 1/2002. (I. 17.) IM rendelet nem tartalmaz. A Vht. 52/A. § (3) bekezdése rögzít ugyan egy 15 napos határidőt, azonban az a végrehajtó által megállapított részletfizetésre adható végrehajtást kérői nyilatkozatra vonatkozik. Arra az esetre nincs előírás, amikor a végrehajtó saját hatáskörének hiányát megállapítva a kérelmet a végrehajtást kérő felé továbbítja, aki arról saját hatáskörben jogosult dönteni. Tehát jogszabály erre külön határidőt nem ír elő, ugyanakkor a tisztességes eljáráshoz való jog részét képező *észszerű határidőn belül történő ügyintézés követelménye* itt is irányadó. A konkrét ügyben megjelölt 30 napos válaszadási határidő álláspontom szerint *nem tekinthető észszerű határidőn túli ügyintézésnek.*

A fentiek alapján ebben a kérdésben alapjogi sérelem hiányában nem teszek intézkedést.

Intézkedéseim

1. Az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján, a jelentésben megállapított alapjogi visszásság jövőbeni elkerülése érdekében *felkérem a Végrehajtót*, hogy a jövőben a részletfizetési kérelmek elbírálása során fordítson kiemelt figyelmet arra, hogy azokat a Vht. 52/A. § által előírt eljárásrendnek megfelelő korlátok között értékelje, valamint a több végrehajtási eljárással érintett adósok esetében azokat úgy sorolja be az egyes végrehajtási ügyekhez, hogy a kérelmekben alkalmazott megjelölések mellett a kérelmek tartalmát sem hagyja figyelmen kívül.

2. Az Ajbt. 31. § (1) bekezdése alapján, a jelentésben megállapított alapjogi visszásság orvoslása érdekében *felkérem a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságának elnökét*, hogy felügyeleti jogkörében tegyen intézkedést annak érdekében, hogy az egyes végrehajtók honlapján a végrehajtási eljárásban kérelmezhető részletfizetéssel összefüggésben elérhető információk a Vht. 52/A. §-nak megfelelő tartalommal, következetesen és egyértelműen juthassanak az ügyfelek tudomására, amelynek érdekében hívja fel a végrehajtói állomány figyelmét a Vht. 52/A. § által előírt eljárásrendnek megfelelő korlátok alkalmazására.

3. Az Ajbt. 31. § (1) bekezdése alapján, a tisztességes eljáráshoz való jog maradéktalan érvényesülése és az esetleges jövőbeni alapjogi visszásság elkerülése érdekében *felkérem a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságának elnökét*, hogy fontolja meg a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar hivatali szerve éves ellenőrzési tervének összeállítása során a végrehajtókhoz benyújtott részletfizetési kérelmek ügyintézésének célvizsgálat keretében történő ellenőrzésére vonatkozó javaslat tételét, kiemelt figyelemmel az egy éven túlmutató időszak vonatkozásában benyújtott kérelmekre.

4. A fenti intézkedéssel összefüggésben a jelentésemet – az ombudsmani gyakorlat szokásos eljárásrendje szerinti tájékoztató jellegű továbbítás mellett kifejezetten azzal a céllal is – *megküldöm a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar hivatalvezetőjének*, hogy a célvizsgálattal érintett végrehajtók körének meghatározásakor a kockázatelemzés keretében a jelentéssel érintett Végrehajtó ismertett gyakorlata rendelkezésére álljon.

Budapest, 2022. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos